

משטרת ישראל
אגף המבצעים

-בלמ"ס-

נוהל זה הינו נוסח חלקי שהותר לעיין על פי חוק חופש המידע

			נוהלי אג"מ
מספר: 220.005.09	תת-פרק: כליאה	פרק: שיטור וקהילה	
שם: זקיפות בבתי חולים			תאריך פרסום: 07/02/2022
			תאריך תחילה: 07/02/2022
			תאריך ביטול:
			נוסח: 1

1. **כללי:**

- א. ביצוע מעצרים הוא חלק מעבודתה השוטפת של משטרת ישראל.
- ב. בחלק מהמקרים נעצר אדם הזקוק לטיפול רפואי ואשפוז בבית חולים בשל פציעה, מחלה או מסיבה אחרת ויש לשמור עליו בין כתלי בית החולים.
- ג. זקיפות על עצור/אסיר **במוסד לבריאות הנפש**, תבוצע עפ"י נוהל אג"מ מס' 220.004.10 "סיוע בביצוע צווי אשפוז מבימ"ש והוראות אשפוז שניתנו ע"י פסיכיאטר מחוזי".

2. **אחריות מקצועית לנוהל:**

ר' חו' כליאה, מדור סיוור, אגף המבצעים והשיטור.

3. **מטרת הנוהל:**

קביעת כללים סדורים ואחידים לביצוע שמירה על עצור בבית חולים בעת אשפוזו, למעט במוסד לבריאות הנפש.

4. **הבסיס החוקי:**

- א. פקודת המטא"ר מס' 12.03.01 "הטיפול בכלואים בתאי מעצר שבאחריות משטרת ישראל".
- ב. פקודת המטא"ר 12.03.02 "הטיפול הרפואי בעצורים".
- ג. מסמך הבנות כולל בין משטרת ישראל ושרות בתי הסוהר, נחתם ביום 21 בנובמבר 2019 ("אמנה").

5. **הגדרות:**

בנוהל זה יהיו למונחים האלה הפירוש שלצידם:

- א. **איש צוות רפואה** - חובש או פרמדיק/רופא/אח.
- ב. **אסיר** - אדם שהוטל עליו מאסר פלילי או מאסר אזרחי, כהגדרתם בסעיף 47(ד) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.
- ג. **היחידה החוקרת** - יחידת המשטרה המטפלת בעצור.
- ד. **הערכת מצב** - הליך סדור המבוצע בראשות קצין בדרגת רפ"ק ומעלה (קצין אג"ם תחנה, ר' מחלק בימ"ר, רל"ח מרחבי וסמת"ח).
- ה. **זקיף** - שוטר קבע מבצעי בוגר קורס מסמך (אג"ם / אח"ם / את"ן) ללא מגבלות רפואיות, המוגדר כאחראי על העצור בזמן שהותו בבית החולים במסגרת אשפוז.
- ו. **זקיפות** - שמירה על עצור המאושפז בבית חולים.
- ז. **טיפול רפואי** - לרבות פעולות אבחון רפואי, טיפול רפואי מונע וטיפול פסיכולוגי.
- ח. **כבילה** - קשירה בכבלים של אחת הגפיים או יותר המגבילה את התנועה החופשית.
- ט. **כלוא** - עצור שקיימת לגביו אסמכתא לכליאה או אסיר.
- י. **סג"ב (סיכון גבוה לבריחה)** - עצור / אסיר אשר הוגדר ככזה, על בסיס עברו, הערכת התנהגותו או כאשר קיים מידע מודיעיני תקף המצביע על רמת סיכון גבוהה לבריחה.
- יא. **עצור** - מי שמוחזק במשמורת מכוח סמכות כדין.
- יב. **עצור / אסיר ביטחוני** - אדם חשוד, נאשם או שפוט בעבירה מסוג פשע נגד ביטחון המדינה או שנדון על עבירה כזו.
- יג. **עצור / אסיר התראה** -
- 1) עצור / אסיר שמטעמי ביטחון / מודיעין נדרשת לגביו התייחסות מיוחדת.
 - 2) עצור / אסיר שהוגדר עצור / אסיר הפרדה ארצית.
 - 3) עצור / אסיר שהוגדר ע"י מחמ"ן שב"ס או אמ"ן מ"י כעצור / אסיר יעד ארצי.
 - 4) עצור / אסיר שהוגדר ע"י קריטריונים כ- סג"ב אלא אם הגדרתו כעצור / אסיר התראה בוטלה בהוראת גורם מוסמך. באחריות הגורם המוסמך לקבוע את הקריטריונים שבגינם תבוטל הגדרת ההתראה לגבי סג"ב.
- יד. **עצור / אסיר מסוכן** -
- 1) עצור / אסיר שהוגדר כעצור / אסיר התראה, הפרדה ארצית ואסיר עולם.
 - 2) אדם החשוד, נאשם או שפוט בעבירה שדינה 10 שנות מאסר ומעלה.
 - 3) אדם החשוד, נאשם או שפוט בעבירה מסוג פשע נגד ביטחון המדינה, או שנדון על ביצוע עבירה כזו.
 - 4) עצור / אסיר הידוע כאלים.
 - 5) עצור / אסיר שניסה בעבר להימלט או שנמלט בעבר ממשמורת חוקית.
 - 6) עצור / אסיר שיש יסוד סביר להניח שניסה להימלט או שיעשה ניסיון לשחררו בכוח.

טו. **עצור חולה** - בין שמחלתו גופנית ובין שמחלתו נפשית, לרבות עצור שהוא חולה כרוני, נפגע סמים, תחת השפעה של אלכוהול, הסובל מכאב שיניים, הנגוע באיידס, הזקוק למזון מיוחד ועצורה בהריון, ונתקיים בו גם אחד או יותר מתנאים אלה:

- (1) העצור טוען שהוא חולה או פצוע;
- (2) העצור מבקש לקבל טיפול רפואי;
- (3) העצור נראה חולה או פצוע;
- (4) אדם אחר אמר שהעצור חולה או פצוע;
- (5) עצור שמקבל טיפול רפואי, על פי הידוע;
- (6) עצור שיש אינדיקציה לכך שהוא נמצא במצוקה נפשית כגון חרדה.

טז. **עצור מיוחד** - אחד מאלה:

- (1) עצור שמלאו לו 12 שנים אך טרם מלאו לו 14 שנים;
- (2) עצור שגילו 65 שנים או יותר;
- (3) עצור עם מגבלה פיזית או נפשית הנראית לעין או הידועה לשוטר;
- (4) עצור או אסיר על פי חוק ההוצאה לפועל.

יז. **קטין** - מי שטרם מלאו לו 18 שנים.

יח. **קצין ממונה** - הקצין אשר נקבע ע"י עורך הערכת המצב כאחראי על משימת הזקיפות.

יט. **ר' חו' כליאה** - ק' מטה באגף המבצעים והשיטור, המהווה מוקד ידע מקצועי ומקור סמכות להנחיה, פיקוח ובקרה בתחום הכליאה וליווי העצורים במשטרת ישראל.

כ. **שפוט** - מי שמוחזק במשמורת מכוח גזר דין.

כא. **תורן** - שוטר המשרת לפחות שנתיים במגזר האג"ם במשטרת ישראל (לא כולל תקופת הכשרתו כשוטר), אשר נקבע כתורן לצורך קבלת עצירים והטיפול בהם בפרק זמן מסוים. על התורן להיות בקיא בפרטי נוהל זה ולהכיר את הנחיות ק' האג"ם ביח' לעניין הטיפול בעצורים. חריגה מתנאי סף אלו תאושר בכתב ע"י מת"ח / סמת"ח.

6. עקרונות לביצוע זקיפות

א. האחראי על שמירת עצור חולה המאושפז בבית החולים - ק' אג"ם של היחידה החוקרת / קצין בתפקיד אג"מי ביח' חוקרת / קצין שהוגדר למלא תפקיד זה ע"י מ' היחידה.

ב. זקיפות תבוצע ע"י **שוטר קבע** מבצעי בוגר קורס מסמיק (אג"ם/אח"ם/את"ן) ללא מגבלות רפואיות. היה וישובצו למשימה שני שוטרים ומעלה - יוגדר אחד מהם כמפקד המשימה. אם משובצים שני שוטרים למשימה, אפשר שאחד מהם יהיה שוטר שח"ם, בוגר קורס ובעל ותק של שנה לפחות בשירות. כל סד"כ נוסף שיצורף למשימה יהיה על בסיס שוטר קבע, כמפורט בסעיף זה.

ג. האחריות להעברתו של עצור לאשפוז במוסד רפואי, שמירתו והחזרתו חלה על היחידה המטפלת בתיק החקירה.

ד. על היחידה המטפלת בתיק החקירה להכין תיק זקיפות כמפורט ב**נספח א'**, לרבות יומן זקיפות שבו יתועדו: החלפת משמרות, ביקורי ניידות וקצינים, ביקורי עו"ד ומשפחות, אירועים חריגים וכל רישום רלוונטי אחר.

ה. עוצמת הזקיפות, כבילה בבית החולים וכל הנחיה רלוונטית נוספת יתקבלו בכפוף להערכת מצב שתתועד במערכת "שירת הסירנה" תחת "יומן זקיפות בבית חולים" כמפורט ב**נספח ב'**.

ו. עורך הערכת המצב יהיה קצין בדרגת רפ"ק. הערכת המצב תאושר ע"י מת"ח / מ' יחידה בדרגת סנ"ץ.

ז. עורך הערכת המצב ידווח לק' האג"ם המרחבי ובהיעדרו לרלש"ק.

ח. היחידה החוקרת תדווח מידית לאג"ם התחנה/המרחב/המחוז שבתחומו מתבצעת הזקיפות, על תחילת השמירה, שם העצור, מקום האשפוז, חשדות המיוחסים לעצור, שם הזקיף כולל מס' טלפון ואות קריאה בקשר. בנוסף, תדווח היחידה לגורמי הרפואה במשטרה.

ט. באחריות ק' האג"ם של התחנה הטריטוריאלית בתחומה מצוי בית החולים לתאם את המענה הנדרש בעת אירוע חריג.

י. באחריות הרלש"ק שבתחומו מתבצעת הזקיפות להנחות בכתב את התחנה שבתחומה מתבצעת הזקיפות לבצע:

(1) ביקורי ניידות בכל משמרת.

(2) ביקור קצין תורן בלילה.

(3) לסייע לזקיף בכל עת ולספק לו ארוחות.

יא. באחריות קצין האג"ם של היחידה החוקרת לתדרך את הזקיף לפני כל משמרת, בכל מקרה - יש לתעד הנחיות שניתנו לזקיף במערכת "שירת הסירנה".

יב. הקצין הממונה יציב שמירה על העצור במשך כל שעות היממה. הזקיפות על עצור עד תום הליכים או אסיר תבוצע על ידי שב"ס, בכפוף לאמנה בין משטרת ישראל לבין שב"ס.

יג. אושפז עצור במוסד רפואי, תדאג היחידה לאחסון חפציו, למילוי טופס פיקדון ולמסירת עותק ממנו לעצור. אם המצב הרפואי אינו מאפשר למסור לידיו את הטופס, יש לציין זאת בטופס הפיקדון.

יד. עם שחרור עצור שאושפז במוסד רפואי או שקיבל בו טיפול רפואי, יש לבקש מהרופא המטפל לפרט במכתב השחרור את המשך הטיפול הנדרש, המגבלות וההתניות ככל שישנם.

טו. **לא ישוחרר עצור מבי"ח להמשך מעצר ללא יידוע משל"ט כליאה, העברת כלל החומר הרפואי שלו למשל"ט וקבלת הקצאה לעצור בבית מעצר.**

7. כבילה

א. בעת הובלת עצור לבית חולים ובהתאם למצב העצור, העצור יהיה כבול. בכל מקרה, יש לקיים את האמור בנוהל אג"ם מס' 220.005.04 - **"כבילת עצורים"**.

ב. הקצין הממונה יורה על כבילת עצור חולה המאושפז בבית חולים, אם התמלאו שני תנאים אלה:

(1) יש צורך בכבילתו כדי למנוע סכנה ממשית להימלטותו או כדי למנוע סכנה

הנשקפת מן העצור לאדם מן הציבור, לצוות הרפואי, לעצור עצמו או לרכוש.

2) אין במקום האשפוז אמצעי סביר אחר, שהוא אמצעי המכביד פחות על העצור החולה, שיש בו כדי למנוע סכנה זו.

ג. בהערכת המצב יש להביא בחשבון גם משתנים נוספים, לרבות התנאים הפיזיים של מקום האשפוז, מאפייני העצור - סוג העבירה בגינה נעצר ונסיבותיה, סג"ב, עצור התראה, עצור מסוכן, עצור מיוחד, קטין וכיו"ב.

ד. הקצין הממונה יבחן לעתים מזומנות אם הנימוקים להחלטתו לכבול את העצור החולה, עדיין תקפים, על פי התנאים הקבועים בסעיף קטן ב.

ה. קבע רופא בית החולים, שכבילתו של העצור החולה מונעת אפשרות לתת לו טיפול רפואי, או שהיא מסכנת את חייו, או שהיא עלולה לגרום לו נזק ממשי או שהיא עלולה לגרום לו נזק בלתי הפיך, השוטר הממונה על שמירת העצור החולה ישחרר את העצור החולה מן הכבלים או יכבול אותו בדרך אחרת. השוטר הממונה על שמירת העצור החולה ידווח ללא דיחוי לקצין הממונה על קביעתו של הרופא.

ו. הקצין הממונה יתעד בכתב כל החלטה שקיבל לכבול עצור חולה וכל החלטה לשחרר עצור חולה מן הכבלים.

ז. שוחרר עצור חולה המאושפז בבית חולים מן הכבלים, תבוצע הערכת מצב מחודשת **כתובה ומתועדת** על ידי קצין בדרגת רפ"ק לפחות, במהלכה יוחלט אם יש לתגבר את השמירה על העצור החולה.

ח. עצור ששוחרר מן הכבלים - כבילתו מחדש :

1) שוחרר עצור חולה מן הכבלים, על פי קביעה של רופא, כקבוע בסעיף קטן ה, ולדעת הקצין הממונה השתנו הנסיבות שהצדיקו את קביעת הרופא שיש לשחרר את העצור החולה מן הכבלים, והתמלאו התנאים המצדיקים כבילת העצור החולה, על פי סעיף קטן ב, הקצין הממונה יפנה אל רופא בית החולים וידווח לו על הנסיבות שהשתנו.

2) הקצין הממונה רשאי להורות על כבילתו מחדש של העצור החולה אם קבע רופא בית החולים, בכתב, כי הוא מבטל את קביעתו הקודמת לשחרר את העצור החולה מכבליו.

ט. המשך כבילתו של עצור חולה - על אף קביעתו של רופא :

קבע רופא בית החולים, שיש לשחרר את העצור החולה מכבליו, מסיבה שאיננה אחת מן הסיבות המפורטות בסעיף קטן ה, אין לשחרר את העצור החולה מן הכבלים, אלא אם כן קיבל הקצין הממונה עמדה זו שיש לשחרר את העצור החולה מכבליו.

י. **דגשים לכבילה**

1) יש לתת עדיפות לכבילת עצור בכבלי יד, אלא אם אין די בכבילת ידיים בכדי להשיג את התכלית לשמה נדרשת הכבילה.

2) בעת הכבילה יש לנצור את האזיקים ולהדק את הכבלים לרגליו או לידיו של העצור, כך שלא יישאר רווח אשר יאפשר לעצור להשתחרר מהם.

3) ככלל, אין לכבול עצור לעצם קשיח, למעט כבילה למיטה בזמן שינה. אישור לכבילה כאמור יינתן בשלב הערכת המצב, תוך ציון מפורט של הנימוקים למתן האישור.

4) בכבילה למיטה תיכבל יד/רגל אחת בלבד, למעט במקרים חריגים שינומקו בכתב ע"י הקצין שקיים את הערכת המצב. כבילה כאמור תהיה לנקודה מרותכת במיטה ולא לחלקים מתפרקים או זזים.

5) אין לכבול עצור בכבילת יד ורגל בהצלבה לעצם קשיח (רגל ימין ויד שמאל או להיפך), אלא באישור מת"ח ומעלה על גבי הערכת מצב כתובה בלבד ובמקרים חריגים בלבד.

6) הקצין הממונה יעשה את כל הפעולות הדרושות כדי שכבילת העצור החולה לא תגרום לעצור אי נוחות, מעבר לנחוץ ולחיוני. את הכבילה יש לעשות באופן שלא ייגרם לעצור החולה סבל או נזק בריאותי, ויישמרו כבודו של העצור החולה ופרטיותו, במידת האפשר.

8. ממשק עם שירות בתי הסוהר

א. משטרת ישראל אחראית לביצוע זקיפות על עצורי ימים ובשלב זה גם על עצורים במעמד של "עד החלטה אחרת".

ב. היה ומעמד העצור השתנה במהלך ביצוע הזקיפות עליו לעצור "עד תום ההליכים" או לחילופין נגזר דינו למאסר, יש לעדכן את גורמי שב"ס בבית המעצר הטריטוריאלי אליו משויך העצור.

ג. מרגע שינוי המעמד של עצור מאושפז כאמור, על שב"ס להחליף את משטרת ישראל בפרק זמן שלא יעלה על שלוש שעות.

ד. היה ושב"ס מבצע זקיפות על עצור במעמד ימים או "עד החלטה אחרת", על משטרת ישראל להחליף את שב"ס בפרק זמן שלא יעלה על שלוש שעות מרגע ההחלטה על אשפוז העצור וקבלת הודעה על כך משב"ס.

ה. בעת החלפת סוהרי שב"ס יש להקפיד על כל התנאים המצטברים האלה:

- 1) קבלת כל המידע לגבי העצור בצורה מסודרת.
- 2) קבלת כל המסמכים והניירת של העצור, לרבות פרוטוקולים ודיונים קודמים.
- 3) קבלת רקע לגבי הפעולות והטיפולים שבוצעו לעצור ומה צפוי בהמשך.
- 4) יש לברר אם היו אירועים חריגים במהלך הזקיפות - תלונות של העצור, הגעת בני משפחה, התפרעות של העצור, ציוד שהועבר לרשות העצור וכיו"ב.
- 5) יש לתשאל את העצור לעניין ביצוע הזקיפות ע"י שב"ס ולוודא כי הוא לא הוכה / נפגע / נשללו ממנו זכויותיו וכיו"ב.
- 6) יש לשאול את שב"ס לגבי נקי' תורפה מבצעיות ואחרות שהם זיהו במהלך הזקיפות.

ו. את כלל המידע יש להעביר לידיעת עורך הערכת המצב בצורה סדורה, טרם ביצוע הערכת מצב.

נספח א' - תיק זקיפות לעצור בבית חולים

שם העצור:

ת.ז.:

תאריך מעצר:

פ"א:

סיבת המעצר:

סטאטוס: עצור ימים/עצור עד החלטה אחרת

מאפיינים מיוחדים:

מקום האשפוז:

מחלקה -

קומה -

חדר -

1. המשימה:

שמירה על העצור בזמן אשפוזו בבית החולים, מניעת בריחתו, מניעת פגיעה בעצור ע"י אחרים או ע"י פגיעה עצמית, תוך וידוא כי העצור מקבל את הטיפול הרפואי הנדרש.

פרקי השיטה ופירוט השיטה חסויים עפ"י עילה 9 ב' 1 לחוק חופש המידע – מידע אשר גילוי עולל לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה.